



Sámi allaskuvla
Sámi University College

OAHPPOPLÁNA

PED 602

BAGADALLANPEDAGOGIHKKA 1

15 OAHPPOČUOGGÁ

Bagadallanpedagogihkka 1	
Namma	Samisk: Bagadallanpedagogihkka 1 Dárogillii: Veiledningspedagogikk 1 Engelasgillii: Supervision and Mentoring 1 Suomagillii: Ohjaus ja mentorointi 1
Fágakoda ja fágadássi	PED 602
Sisabeassangáibádusat ja fágastáhtus	<p>Oahppu sáhtta dohkkehuvvot välljenfágan vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpus ja joatkkaoahppun oahpaheddjiide ja earáide, geain lea profešuvdnaoahppu ja geat dárbbasit barggus bagadallanmáhtu.</p> <p>Oahppu lea oaivvilduvvon oahpaheddjiide ja eará fágaolbmuide geat dárbbasit máhtu bagadallat easka álgi oahpaheddjiid ja kollegaid, ja oahpaheddjiide geat háliidit bargat hárhallanoahpaheaddjin ja hárhallanoahpaheddjiide geain váilu bagadallanoahppu.</p> <p>Sisabeassangáibádus ohppui lea ovdaskuvlaoahpaheaddjioahppu, dábálašoahpaheaddjeoahppu, praktihkalaš pedagogihkka, mánáidsuodjaluspedagoga, sosionoma, suodjalandivššár, politiija dahje eará heivvolaš oahppu universitehtas dahje allaskuvllas. Sáhtta árvvoštallot reálagelbbolašvuoda duogážiin.</p> <p>Sámegiela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje guhkes amasgielladutkkus ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegielloahppu doaimbi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhtta maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuolta man dási gelbbolašvuolta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.</p>
Viidodat	15 oahppočuoggá
Giella	Oahpahus lea sámegillii, skandináválaš gielaide ja engelasgillii.
Fágalaš sisdoallu ja organiseren	<p>Bagadallanpedagogihka oahppu addá formála gelbbolašvuoda bagadallat iežas suorggis, nugo vuodđoskuvlaoahpaheaddjeoahpu, mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu, praktihkalaš pedagogalaš oahpu, joatkkaskuvlla easka álgi oahpaheddjiid ja joatkkaskuvlla hárhallama oahpaheaddjestudeanttaid ja eará oktavuodain nugo organisašuvdna- ja skuvlaovdánahttima oktavuodain.</p> <p>Oahppu lea neahttavuđot oasseáiggeoahppu deaivvadeamiiguin. Oahpus leat guokte deaivvadeami: oahpu álggus ja oahpu loahpas. Dan gaskkas barget studeanttat neahttavuđot oahpus okto ja joavkkus. Fágaoahpaheaddjit ja koordináhtor bagadallet.</p>

Oahpu ulbmilin lea giedahallat fáttáid dan birra mo bagadallat oahpaheaddjestudeanttaid, easka álgi oahpaheddjiid ja earáid geat dárbbášit bagadallama oahppoásahusain ja eará organisašuvnnain.

Oahppu sisttisoallá teorehtalaš láidehusa bagadallamii, vuorrováikkuhusmáhttui ja oahppan- ja ovdánahttinproseassaide. Bagadallanpedagogihkka guovddáš sisdoallu lea iežas bagadallangeavadiid geahččaleapmi ja ovdánahttin teoriijaid vehkiin. Iežas ja earáid vásáhusaid birra ságastallo ovttas. Oahppu sisttisoallá maid geavatlaš hárhjehusaid ja teoriija ja praksisa suokkardallama čálalaččat ja njálmmálaččat pensuma vehkiin.

Oahpahusa vuodđojurdda

Gelbbolaš bagadallin šaddan gáibida suokkardallat oahpu áigge sihke iežas ja earáid geavtlaš vásáhusaid. Danin deattuhuvvojit studeantaguovddáš ja studeanta aktiveredeaddji metodat, nugo iežas bagadallamiid analyseren, vásáhusaid lonohallan, joavkohárhjehusat, rollaspealut ja ságastallamat. Lassin oahppu sisttisoallá logaldallamiid, teoriijaid ja dutkamiid lohka iešheanaláččat ja lohkanollokviejoavkkuin, ja fágalaš ja suokkardalli čállošiid ja ovdanbuktimiid.

Studeanta searvá aktiivvaláččat deaivvadeamiide, neahttaoahpahussii ja kollokviejoavkobargguide. Dát oahppoovttadat čatnasa iešguđetlágan fáttáide, main bagadallanteorehtalaš čuolmmat čatnet oktii bagadallanmetodalaš gažaldagaid.

Sisdoallu lea juhkkon guovtti váldofáddái:

1 láidehus bagadallamii ja

2 bagadallan hárhjehallamis ja oahppoásahusain ja eará organisašuvnnain

Fáddá 1: Láidehus bagadallamii

- Bagadallama vuodđodoahpagat
- Bagadallama teoriijat ja metodat
- Gulahallan ja ovttasdoaimman
- Bagadallanságastallamiid sisdoallu ja čadaheapmi
- Etihkka, váldi ja kontrolla
- Sámi sisdoalut ja skuvllaid ja mánáidgárddiid servodatmandáhtta

Fáddá 2: Bagadallan hárhjehallamis ja oahppoásahusain ja eará organisašuvnnain

Maid mearkaša leat hárhjehallanoahpaheaddji ja kollega:

- Hárhjehallanoahpaheaddji gáibádusat ja doaimmat ja dasa gullevaš dokumeanttat
- Kollegaid bagadallan
- Oahpaheaddjestudeanttaid profeshuvnamáhtu ja profeshuvnidentitehta ovdánahttin

	<ul style="list-style-type: none"> • Bagadallan ja árvvoštallan • Didaktihkalaš analysa bagadallama vuodđodoaibman • Mánáidgárddit ja skuvllat oahppoarenan.
<p>Oahppanjoksosat</p>	<p>Oahpus studeanta olaha čuovvovaš oahppanjoksosiid:</p> <p><i>Máhttu ja diehtu</i> Studeanta hálldaša ja dovdá</p> <ul style="list-style-type: none"> – bagadallama, gulahallama, ovttasbarggu ja ovttasoahppama guovddáš teoriijaid ja metodaidd – studeanttaid observerema doaimma oahpporeaidun – bagadallama mihttomearálaš vuorrováikkusdoaimma – mánggabealat konteavstta, kultuvrra ja servodaga mearkkašumi bagadallami – organisašuvnna ovdánahttinbeliid ja –doaimmaid eandalii sámi ja mánggakultuvrralaš sisdoaluid ektui – 5-jagi oahpaheaddjeoahpu masteroahpu gáibádusaid bagadalliide ja bagadallami <p><i>Gálggat</i> Studeanta máhttá</p> <ul style="list-style-type: none"> – plánet, čadahit ja kritihkalaččat digaštallat, analyseret ja árvvoštallat bagadallama ja gulahallan- ja oahppanproseassain – geavahit ja árvvoštallat iešguđetlágan bagadallanteoriijaid ja -metodaidd ja geavahit iešguđet oahppoásahusaid oahppoplánaidd – analyseret ja ákkastallat iežas doaimma teoriijaid ja dutkanbohtosiidd ektui ja hukset iežas bagadallanjurddašeami kritihkalaš ja etihkalaš vuodđoprinsihpaid vuodul – árvvoštallat oahpaheaddjestudeanttaidd oahppama progresašuvnna <p><i>Oppalaš gelbbolašvuohhta</i> Studeanttas lea oppalašgelbbolašvuohhta</p> <ul style="list-style-type: none"> – reflekteeret guorahalli vugiin iežas ja earáidd ovdáneami ja oahppama – analyseret ja suokkardallat bagadallama mearkkašumi oahpaheaddjestudeanttaidd ja kollegaid oahppami – kritihkalaččat reflekteeret iežas bagadallirolla – árvvoštallat profesašuvnna ja oahppoásahusaid servodatmandáhta
<p>Bargogáibádusat</p>	<p>Studeanta galgá searvat aktiivvalaččat hárjehusaide, neahttaoahpahussii ja deaivvadeamiide ja fágasemináraide. Son galgá čadahit praktihkalaš bagadallanhárjehusaid mat dokumenterejuvvojit. Deaddu biddjo dasa, ahte galgá máhttit veahkehit oahpaheaddjestudeanttaidd čatnat teoriija ja praksisa oktii. Bagadallit galget hárjehusas oahppat sihkkarastit oahpaheaddjestudeanttaidd fágalaš ovdáneami ja addit sidjiide máhcahaga ja bagadallat sin fágalaččat. Dát oahppoovttadat čatnasa iešguđetlágan fáttáide, main dieđateorehtalaš čuolmmat čatnet oktii daidd dutkanmetodalaš gažaldagaid mat giedáhallowjuvvojit. Teorehtalaš fáttát čilgejuvvojit logaldallamiin, case:in, vásáhuslonohallamis ja joavko- ja luohkkálatnjadigaštallamiin.</p>

	<p>Vurdojuvvo ahte studeanta bargá iešheanaláččat ja oassálastá kollokvie bargui deaivvadeamiid gaskkas.</p> <p>Čuovvovaš oasit galget leat dohkkehuvvot ovdal go beassá eksámenii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čadáhít unnimusat golbma bagadallanságastallama deaivvadeamiid gaskkas, sávahahtti lea ahte dát dáhpáhuvá oahpaheaddjestudeanttaiguin dahje easka álgi kollegaiguin. Bagadallanságastallamat dokumenterejuvvojit refleksuvdnaloggii. Vuosttaš refleksuvdnalogga lea sullii 1000 sáni ja nubbi logga lea 1300 sáni. Goalmát loggas galgá suokkardallat bagadalli rolla iskkademiin observerema ja rollamodealla doaimmaid (1300 sáni). • Čálalaš čeahkkáigeassu bagadallidoaimma birra dahkko loahpas, 1000 sáni. • Njálmmálaš joavkobargu nuppi deaivvadeamis mas háleštuvvo hárhjehallanoahpaheaddjedoaimma birra, 20 min. Joavkobargu báddejuvvo digitálaláččat. <p>Barggut galget biddjot sisa ovttas šiehtadallon beaivemeriin. Árvoštallan dohkkehuvvon/ii dohkkehuvvon. Oahpahusa koordináhtor mearrida beassá go studeanta váldit eksámena vai ii.</p> <p>Referánsastiila APA.</p>
<p>Eksámen ja árvoštallan</p>	<p>Eksámen lea guovtte oasit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Profešuvdnamáhppa, 5-8 siiddu, mas studeanta govve su ovdáneami bagadallin ja bagadallanpedagogihkas. Studeanta čohkke profeshuvdnamáhppii geatnegahtton reflekteamiid olles oahpu áiggi. Lassin studeanta govve profeshuvdnamáhpas bagadallanjurddašemi iešvuodaid ja ovdáneami. 2. Nubbi oassi eksámenis sisttisdoallá čálalaš 5 beavvi ruovttueksámena, sullii 2800 sáni/sullii 10-15 siidomearri oktagaslaš bargun dahje joavkobargun sullii 15-20 siiddu. Bargobihttá sisdoallu huksejuvvo oahpu ulbmiliid ektui. <p>Árvoštallan goappaš osiin: ceavzán/ii ceavzán. Fága ii leat ollislaš ovdal goappaš osiid lea ceavzán. Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla eksámen- ja loahpalašárvoštallama lánkaásahussii.</p> <p>Árvoštallankriterat:</p> <p>Ceavzán: Leat buorit dieđut ja máhttu bagadallama birra. Čájeha válmmašvuoda ja dáidduid reflekteamiid man vehkiin sáhtta praktiseret hárhjehallanoahpaheaddji ja bagadalli doaimmaid. Čájeha máhttu reflekteamiid oahppanjoksosiid, fága iešvuoda ja hárhjehallanoahpaheaddji ja bagadalli doaimmaid.</p> <p>Ii ceavzán: Eai leat doarvái dáidduid ja máhttu iešheanaláččat suokkardit ja čadáhít oahpposisdoaluid. Ii čájjet doarvái olu buriid válmmašvuodaid reflekteamiid dáidduid ja máhttu doaimmaid hárhjehallanoahpaheaddjin ja bagadallin. Čájeha ahte ii máhte reflekteamiid oahppanjoksosiid, fága iešvuodaid ja hárhjehallanoahpaheaddji ja bagadalli doaimmaid iešvuodaid.</p>

Konteneksámen	Ođđa eksámen lágiduvvo Sámi allaskuvlla eksámennjuolggadusaid vuodul.
Lea go privatisttain vejolaš váldit dán fága/fáttá?	Fága ii leat vejolaš váldit privatistan.
Kvalitehtasihkkarastin	<p>Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.</p> <p>Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.</p>
<p>Lohkanmearri (heivehuvvo ovttasráđiid studeanttaiguin, sullii 1300 siiddu)</p> <p>Deaivvademiin ja neahttavuodot oahpahusas oahpaheaddji sáhtta juohkit áigeovuodilis artihkkaliid ja eará lohkašaid, mat váldojuvvojit vuhtii girjjálašvuoda siidomearis. Oahpaheaddji veahkeha studeantta gávdnat heivvolaš lohkanmeari studeantta gielladáiddu vuodul.</p>	<p>Balto, A; Kuhmunen G. 2014: <i>Máhttábit iežamet ja earáid</i>. Kárašjohka: Čalliid lágádus (50 s.)</p> <p>Balto, A. M. (2008). <i>Sámi oahpaheaddjit sirdet árbevirolaš kultuvrra boahptevas buohvaide– Dekoloniserema akšuvdnadutkamuš Ruota beale Sámis</i>. Dieđut 4/2008. Guovdageaidnu: Sámi allaskuvla. (Válljejuvvon osiid)</p> <p>Bjørndal, C. R. P. (2011). <i>Det vurderende øyet: Observasjon, vurdering og utvikling i undervisning og veiledning</i> (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. (Válljejuvvon osiid)</p> <p>Broman, Å. (2014). Bruk av video i undervisning av veiledere – en samtenkende og personorientert læringsform. I <i>Uniped</i> 37 (1), s. 82-90. (8 s.)</p> <p>Boine, E. M. ja Saus, M. <i>Samiske fedres oppdragelsestrategier</i>. University of Tromsø. (18 s.) http://uit.no/Content/321417/Art%20Boine%20og%20Saus%20(2).pdf</p> <p>Eide, H. ja Eide, T. (2007). <i>Kommunikasjon i relasjoner: Samhandling, konfliktløsning, etikk</i> (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk. (Válljejuvvon osiid)</p> <p>Eide, S. B. et. al. (2008): <i>Til den andres beste. En bok om veiledningens etikk</i>. Oslo: Gyldendal Akademisk. (Válljejuvvon osiid)</p> <p>Fosse, B. O. ja Sylvi Stenersen Hovdenak, S. (2014). Lærerutdanning og lærerprofesjonalitet i spenningsfeltet mellom ulike kunnskapsformer. <i>Norsk pedagogisk tidskrift</i> 98 (5). (11 s.)</p> <p>Hiim, H. ja Hippe, E. (2006). <i>Praksisveiledning i lærerutdanningen, en didaktisk veiledningsstrategi</i>. Gyldendal. (Válljejuvvon osiid)</p>

Heggen, K. ja Thorsen, K.E. (2015) Praksisopplæring - et felles prosjekt mellom høgskole og praksisskole? *Norsk pedagogisk tidskrift* (05), 362-374. (12 s.)

Jannok Nutti, Y. (doaim.) 2018. *Dieđut, Florishing Indigenous Knowledge: Writings of Educators and Researchers*. (Válljejuvvon osiid)

Keskitalo, P. 2018. Kultursensitiiva sámi skuvla. Kárašjohka: Davvi girji.

Lauvås, P., Lycke, K., Hofgaard ja Handal, G. (2016). *Kollegaveiledning med kritiske venner*. (4. utg.). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (Válljejuvvon osiid)

Jensen, P. ja Ulleberg, I. (2011): *Mellom ordene. Kommunikasjon i profesjonell praksis*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (Válljejuvvon osiid)

Nilssen, V. ja Klemp, T. (2014) *Lærerstudenten i møte mellom teori og praksis*. Oslo: Universitetsforlaget. (Válljejuvvon osiid)

Oskal, N. (2000) 'On nature and reindeer luck', *Rangifer*, 20(2-3): 175-80. (6 sid.)

Ottosen, G. (2007). Hva slags veileder ønsker jeg å være eller å bli? - Veiledning inspirert av narrativ teori og praksis. I: *Fokus på familien*. (1). (15 s.)

Porsanger, J. ja Guttorm, G. (doaim.) *Dieđut, Working with Traditional Knowledge: Communities, Institutions, Information Systems, Law and Ethics*. Kautokeino, Norway: Sámi University College. (Válljejuvvon osiid)

Skagen, K. (2013). Veiledning som didaktisk takt. R. J. Krumsvik ja R. Säljö (doaim.) *Praktisk-pedagogisk utdanning - en antologi*, s. 491-518. Bergen: Fagbokforlaget. (27s.)

Ulleberg, I. (2014). *Kommunikasjon og veiledning: En innføring i Gregory Batesons kommunikasjonsteori - med historier fra veiledningspraksis* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl. (Válljejuvvon osiid)

Østrem, S. (2011). Veiledning på egne eller andres vilkår? I: *Norsk pedagogisk tidskrift*. (03). (8 s.)

Østrem; S. (2015). *Veiledning som redskap i profesjonell utvikling – om yrkesfaglig veiledning for lærere*. Oslo: Cappelen Damm. (Válljejuvvon osiid)

Suomagielat girjjálašvuohta:

Atjonen, P. 2005. Opetusharjoittelun ohjauksen eettisiä haasteita. Teoksessa P. Väisänen & P. Atjonen (toim.) *Kohtaamisia ja kasvun paikkoja opetusharjoittelussa. Vuoropuhelua ohjauksen kehittämistä. Suomen*

harjoittelukoulujen vuosikirja 3. Joensuu: Joensuun yliopistopaino, s. 57-82. (25 s.)

Blomberg, S., Komulainen, J., Lange, K., Lapinoja, K.P., Patrikainen, R., Rohiola, U., Sahi, S. & Turunen, T. 2009: *Opettajuuteen ohjaaminen*. Helsinki: JP-kustannus. (heivvolaš oasit) (234 s.)

Estola E., Kaunisto S-L., Keski-Filppula U., Syrjälä L. & Uitto M. 2007. *Lupa puhua. Kertomisen voima arjessa ja työssä*. Jyväskylä: PS-kustannus. (130 s.)

Jyrhämä, R. 2002. Ohjaus pedagogisena päätöksentekona. Helsingin yliopisto. Helsingin yliopiston verkkojulkaisu. <http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/kas/opett/vk/jyrhama/> (heivvolaš oasit) (232 s.)

Kelchtermans, G. 2007. Ammatillinen sitoutuminen sopimusten takana - Opettajien itseymmärrys, haavoittuvuus ja reflektio. Teoksessa: E. Estola, H. Heikkinen & R. Räsänen (toim.) *Ihmisen näköinen opettaja*. Oulun yliopisto. Acta Universitatis Ouluensis E 92, 75-99. (22 s.)

Kopakkala, A. 2011. *Porukka, jengi, tiimi: Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen*. Suomen Psykologiliitto ry. (heivvolaš oasit) (233 s.)

Nummenmaa, A.R. 2005. Henkilökohtainen ohjauskeskustelu. Mitä on ammatillinen keskustelu? Teoksessa A.R. Nummenmaa, M. Lairio, V. Korhonen & S. Erola (toim.) *Ohjaus yliopiston toimintaympäristössä*. Tampere: Yliopistopaino, 89 - 101. (12 s.)

Ojanen, S. & Lauriala, A. 2005. Ohjaussuhde tunteiden kohtaamispaikkana. Teoksessa: E. Estola, H. Heikkinen & R. Räsänen (toim.) *Ihmisen näköinen opettaja*. Oulun yliopisto. Acta Universitatis Ouluensis E 92, 83-90. (8 s.)

Onnismaa, Jussi & Pasanen, Heikki & Spangar, Timo (doaimm.) 2000: *Ohjaus ammattina ja tieteenalana 1 ja 3*. Juva: PS-kustannus. (heivvolaš oasit) (274 s. + 304 s.)

Valli Raine & Isosomppi Leena (doaimm.) 2008: *Opetusharjoittelun uudet mahdollisuudet*. Juva: PS-kustannus. (heivvolaš oasit) (217 s.)

Vehviläinen, S. 2015. *Ohjaustyön opas*. Helsinki: Gaudeamus. (239 s.) (Oktiibuot s. 1300 s.)

Eará välljejuvvon girjjálašvuolta.

Iešgudetlágan artihkkalat addojit oahpu áigodagas.

Oahppoplánat ja njuolggadusat